EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 1.6.2011
KOM(2011) 311 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE

Strateginen visio eurooppalaisille standardeille: lisätään ja nopeutetaan Euroopan talouden kestävää kasvua vuoteen 2020 mennessä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE

Strateginen visio eurooppalaisille standardeille: lisätään ja nopeutetaan Euroopan talouden kestävää kasvua vuoteen 2020 mennessä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. EUROOPAN STANDARDEJA KOSKEVA STRATEGINEN VISIO

1.1. Eurooppalaiset standardit

Standardit ovat vapaaehtoisesti sovellettavia asiakirjoja, joissa määritellään teknisiä tai laatuvaatimuksia, joiden mukaisia nykyiset tai tulevat tuotteet, tuotantoprosessit, palvelut tai menetelmät voivat olla. Standardointi pohjautuu teollisuuden, viranomaisten ja muiden intressitahojen vapaaehtoiseen yhteistyöhön järjestelmässä, joka perustuu avoimuuteen ja konsensukseen.

Standardit tehostavat kauppaa, sillä ne vähentävät kustannuksia ja tarjonta- ja kysyntäpuolella esiintyviä tietoihin liittyviä epäsymmetrisyyksiä etenkin rajat ylittävien transaktioiden tapauksessa. Monissa ekonometrisissä tutkimuksissa on osoitettu, että **taloudessa tehtävän standardoinnin, tuottavuuden kasvun, kaupan ja yleisen talouskasvun välillä vallitsee selvä makrotaloudellinen yhteys**. Standardoinnin taloudellinen hyöty voi vaihdella huomattavasti EU-maasta toiseen. Tutkimusten mukaan standardien vaikutus BKT:n vuotuiseen kasvuun voi vaihdella 0,3:sta 1:een prosenttiyksikköön. Saksan osalta vaikutukseksi on arvioitu 1 prosentti bruttokansantulosta, Ranskan osalta 0,8 prosenttia ja Yhdistyneen kuningaskunnan vain 0,3 prosenttia.

Teollisuuden, viranomaisten ja EU:n muiden intressitahojen vapaaehtoisen yhteistyön ainutlaatuisena osoituksena on eurooppalaisten standardointielinten[1] vahvistamien ja koko EU:ssa sovellettavien **eurooppalaisten standardien** kasvava määrä. Eurooppalaiset standardointielimet ovat yksityisoikeuden alaisina toimivia riippumattomia organisaatioita. Teollisuudelle eurooppalaiset standardit kuvastavat parasta käytäntöä tietyllä alalla, koska niitä muotoiltaessa hyödynnetään kaikkien osallistujien asiantuntemusta. **Valtaosa eurooppalaisista standardeista laaditaan edelleen teollisuuden aloitteesta**, mikä osoittaa, että ne vastaavat lähinnä yritysten tarpeisiin ja ovat lähtöisin yksityiseltä sektorilta.

Eurooppalainen standardointi on ollut erittäin onnistunutta, ja se on ollut yksi tavaroiden sisämarkkinoiden luomista edistävä tekijä. Eurooppalaisilla standardeilla korvataan kansallisia, usein ristiriitaisiakin standardeja, jotka saattavat muodostaa teknisiä esteitä kansallisten markkinoiden toiminnalle. Eurooppalaiset

[1] Eurooppalaiset standardointielimet ovat Euroopan standardointikomitea CEN, Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea CENELEC ja Euroopan telealan standardointilaitos ETSI.

standardointielimet laativat monia eurooppalaisia standardeja komission pyynnöstä. Suuri osa näistä standardeista on nk. yhdenmukaistettuja standardeja, joilla varmistetaan, että tuotteet täyttävät EU:n yhdenmukaistamislainsäädännössä asetetut olennaiset vaatimukset. Kun tuote on eurooppalaisen yhdenmukaistetun standardin mukainen, taataan, että se täyttää sovellettavassa EU:n yhdenmukaistamislainsäädännössä vahvistetut vaatimukset, myös turvallisuusvaatimukset. Yhdenmukaistettujen standardien käyttö on kuitenkin edelleen vapaaehtoista, ja tuotteen valmistaja voi käyttää mitä tahansa muuta teknistä ratkaisua sen osoittamiseen, että tuote on olennaisten vaatimusten mukainen. Eurooppalaisten yhdenmukaistettujen standardien osuus eurooppalaisista standardeista on kasvanut kahden viime vuosikymmenen aikana 3,55 prosentista 20 prosenttiin (2009).

Eurooppalaiset standardit ja standardointi ovat EU:lle erittäin tehokkaita politiikan välineitä. Standardeja ja standardointia käytetään politiikan välineinä, joilla huolehditaan muun muassa verkostojen ja järjestelmien yhteentoimivuudesta, sisämarkkinoiden sujuvasta toiminnasta, korkeatasoisesta kuluttajansuojasta ja ympäristönsuojelusta sekä innovoinnin ja sosiaalisen osallisuuden lisäämisestä. Standardit ja standardointi tarjoavat Euroopan taloudelle toki paljon laajempaakin hyötyä.

Kuluttajien turvallisuus on erittäin tärkeä elementti monissa eurooppalaisissa standardeissa. Juuri kuluttajien turvallisuus on yleensä ensiarvoisen tärkeä syy laatia ja vahvistaa eurooppalainen standardi. Vastaavasti silloin, kun tuotteen turvallisuudessa havaitaan puutteita sen jälkeen, kun se on jo saatettu markkinoille (esimerkiksi markkinavalvontaan liittyvässä tarkastuksessa), ongelma olisi otettava huomioon uutta standardia valmisteltaessa tai olemassa olevaa standardia tarkistettaessa. Standardointi, tuoteturvallisuus ja markkinavalvonta ovatkin läheisesti kytköksissä toisiinsa, ja tätä kytköstä vahvistetaan, kun markkinavalvontalainsäädäntöä tarkistetaan.

Eurooppalaiset ja muut standardit ovat välttämättömiä digitaaliyhteiskunnassa, sillä niiden avulla voidaan varmistaa verkostojen ja järjestelmien yhteentoimivuus etenkin tieto- ja viestintätekniikan alalla. Digitaalisessa yhteiskunnassa tieto- ja viestintäteknisiä ratkaisuja käytetään kaikilla toimialoilla ja ihmisten arkielämässä. Näiden ratkaisujen, sovellusten ja palvelujen täytyy pystyä viestimään keskenään eli olla yhteentoimivia. Yhteentoimivuus edellyttää standardeja.

1.2. …nopeasti muuttuvassa globaalissa kontekstissa

Maailma on kuitenkin muuttunut. Standardit olivat aiemmin pelkästään tuotestandardeja, mutta nyt ne ovat yhä useammin prosessi- ja tuotantostandardeja, joiden aiheet vaihtelevat laajasti. Tulevaisuudessa **eurooppalaisella standardoinnilla on ratkaisevan tärkeä rooli monilla eri aloilla – paljon useammilla kuin nyt**. Kyse on esimerkiksi Euroopan kilpailukyvyn tukemisesta, kuluttajien suojelemisesta, esteettömyyden lisäämisestä vammaisille ja ikääntyneille, ilmastonmuutoksen torjumisesta ja resurssitehokkuudesta. Jotta voidaan nopeasti vastata esiin nouseviin tarpeisiin kaikilla aloilla, eurooppalaisen standardointijärjestelmän on oltava kattava, eri osapuolet mukaan ottava, tehokas ja teknisen kehityksen tasalla. Järjestelmä rakentuu nykyjärjestelmän vahvuuksille,

mutta sen on oltava myös joustava ja pystyttävä vastaamaan tuleviin haasteisiin, kun niitä ilmenee.

Eurooppa on eräillä aloilla edelläkävijä uudentyyppisten kaupattavissa olevien tuotteiden, palveluiden ja teknologioiden kehittämisessä – tällaisia aloja ovat esimerkiksi sähköajoneuvot, turvallisuus, energiatehokkuus ja älykkäät verkot. Näillä aloilla on erityisen tärkeää, että eurooppalainen standardi voidaan laatia ripeästi tarkoituksena saada siitä kansainvälinen standardi. Tällä tavoin voidaan saada täysi hyöty edelläkävijäasemasta ja parantaa eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä. Vaikka eurooppalaisilla standardointielimillä onkin tässä suhteessa olennainen rooli, standardin laatimisen viivästyminen johtaa aina siihen, että komissio ryhtyy viipymättä lainsäädäntötoimenpiteisiin.

Eurooppa-neuvosto vahvisti 4. helmikuuta 2011, että standardointi on olennainen reunaehto sille, että voidaan edistää yksityisiä investointeja innovatiivisiin tuotteisiin ja palveluihin. Eurooppa-neuvosto totesi lisäksi, että **standardointimenettelyjä olisi nopeutettava, yksinkertaistettava ja nykyaikaistettava**. Euroopan talouden kannalta on olennaista, että **eurooppalainen standardointi mukautuu nopeasti muuttuvaan globaaliin kontekstiin ja taloudelliseen toimintaympäristöön**. Innovaatiosyklit lyhenevät nopeasti, teknologiat lähentyvät toisiaan, globaali kilpailu on ankaraa, ja esiin tulee uusia globaaleja toimijoita. Nämä seikat voivat aiheuttaa huolta siitä, pystyykö eurooppalainen standardointijärjestelmä mukautumaan niihin kestävällä tavalla. Uudella globaalilla aikakaudella standardoinnin poliittista tehtävää ei voida rajoittaa vain EU:n lainsäädännön tukemiseen. Standardeja laaditaan nykyisin yhä enemmän globaalisti, ja monilla aloilla, kuten tieto- ja viestintätekniikassa niitä laativat dynaamiset ja nopealiikkeiset foorumit ja konsortiot. Tässä yhteydessä standardien strateginen käyttö ja eurooppalaiset standardit ovat strateginen voimavara, jolla huolehditaan EU:n kilpailukyvystä, ja keskeinen väline osaamisen levittämisessä, yhteentoimivuudessa, uusien ideoiden validoinnissa sekä innovoinnin edistämisessä. Eurooppalaiset standardit voivat kuitenkin vain täydentää EU-lainsäädäntöä mutta eivät korvata sitä taikka estää EU:n lainsäätäjää puuttumasta keskeisiin kysymyksiin EU:ssa.

Eurooppalainen standardointi laajenee uusille alueille ja uusiin kohteisiin. Nopeasti muuttuvassa ja globalisoituvassa taloudellisessa ympäristössä standardeista tulee ennennäkemättömän arvokkaita kansainvälisen kaupan välineitä. **Eurooppalaisten standardien käyttöönoton onnistuminen edellyttää** kuitenkin, **että niiden laadintaprosessi on legitiimi ja tehokas**. Prosessin edustuksellista kattavuutta ja nopeutta on välttämättä parannettava, jotta eurooppalaisilla standardeilla olisi globaalia merkitystä.

Standardoinnilla on merkittävä tehtävä älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tukemisessa, kuten useissa lippulaivahankkeissa todetaan. Innovaatiounioni-hankkeessa[2] korostetaan, että innovoinnin tueksi tarvitaan dynaaminen ja nopeasti reagoiva eurooppalainen standardointijärjestelmä. Teollisuuspolitiikka-hankkeessa[3] tähdennetään, että eurooppalaisen standardoinnin on pystyttävä mukautumaan nopeasti muuttuvassa

[2] KOM(2010) 546.
[3] KOM(2010) 614.

maailmassa, jotta se voi tukea Euroopan kilpailukykyä maailmanmarkkinoilla ja täyttää sekä teollisuuden että viranomaisten tarpeet. Euroopan digitaalistrategia -hankkeessa[4] puolestaan painotetaan tieto- ja viestintätekniikan alan standardien merkitystä laitteiden, sovellusten, tietovarastojen, palvelujen ja verkkojen yhteentoimivuudelle. Resurssitehokas Eurooppa -hankkeessa[5] taas korostetaan standardien merkitystä ekoinnovoinnin virittäjänä. Standardoinnilla on merkitystä myös sellaisille poliittisille toimille kuin tiedonanto *Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti*,[6] tiedonanto *Kauppa, kasvu ja maailmanpolitiikka*[7] sekä *Euroopan vammaisstrategia 2010–2020*.[8] Eurooppalaista standardointia käsitellään myös eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan *Small Business Act* -aloitteen[9] uudelleentarkastelussa. EU:n uudistetusta naapuruuspolitiikasta naapurimaissa tapahtuvien muutosten valossa annetussa tiedonannossa[10] todetaan, että kumppanimaiden olisi perusteellisista ja kattavista vapaakauppasopimuksista käytävissä neuvotteluissa sitouduttava EU:n standardien käyttöönottoon.

Jotta eurooppalainen standardointijärjestelmä voi tukea älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiaa, sen on täytettävä seuraavat **strategiset tavoitteet**:

(1) **Standardeja on oltava käytettävissä nopeasti – etenkin muttei pelkästään – tieto- ja viestintätekniikan alan** palvelujen ja sovellusten **yhteentoimivuuden varmistamiseksi**, jotta Eurooppa voi saada täyden hyödyn tästä teknologiasta. Eurooppalaisten standardointielinten tai globaalien tieto- ja viestintätekniikan alan foorumien ja konsortioiden laatimilla kaikkein merkittävimmillä, tietyt laatukriteerit täyttävillä tieto- ja viestintätekniikan alan standardeilla pitäisi olla vahvempi asema yleisen politiikan tavoitteiden ja yhteiskunnallisten tarpeitten täyttämisessä. Näitä standardeja pitäisi vastedes voida käyttää julkisissa hankinnoissa sekä poliittisten linjausten ja lainsäädännän helpottamisessa.

(2) EU:ssa tehtävä standardointi tukee Euroopan talouselämää merkittävällä tavalla myös jatkossa. Eurooppalaiset standardit ovat **vahva strateginen väline, jolla yritykset voivat parantaa kilpailukykyään**. Koska yritykset käyttävät eurooppalaisia standardeja ennen muuta helpottaakseen innovatiivisten tavaroiden pääsyä markkinoille ja vähentääkseen tuotantokustannuksia, **standardit on pidettävä koko ajan kiihtyvän tuotekehittelyn tasalla**.

(3) **Eurooppalaisten standardointielinten laatimien eurooppalaisten standardien on vastattava kasvavaan kysyntään; niitä tarvitaan monien alojen EU-politiikan ja -lainsäädännön tukemiseen**. Eurooppalainen standardointi on antanut ja antaa jatkossakin tärkeää tukea tavaroiden ja palvelujen sisämarkkinoille ja estää kaupan esteiden muodostumista EU:ssa.

---

4 KOM(2010) 245.
5 KOM(2011) 21.
6 KOM(2011) 206.
7 KOM(2010) 612.
8 KOM(2010) 636.
9 KOM(2011) 78.
10 KOM(2011) 303.

Standardien käyttö politiikan välineenä perustuu pitkäaikaiseen perinteeseen eli vahvaan kumppanuuteen teollisuuden vapaaehtoisten asiantuntijoiden, EU:n viranomaisten, eurooppalaisten ja kansallisten standardointielinten sekä muiden standardeja laativien organisaatioiden välillä. Eurooppalaiset standardointielimet vastaavat eurooppalaisten standardien laatimisen ja vahvistamisen hallinnoinnista jäsenistöään kuullen.[11]

(4) **Eurooppalaisilla standardeilla on vaikutusta yhä useampiin eurooppalaisen yhteiskunnan ryhmiin**: kaikentyyppisiin yrityksiin ja moniin yksityishenkilöihinkin. Standardi perustuu sen laatimiseen osallistuvien tahojen yhteisymmärrykseen. Standardin laatijakunnan on oltava riittävän monipuolinen, jotta sekä yritykset että kuluttajat voivat sen hyväksyä. **Eurooppalaisesta standardointijärjestelmästä on siksi tultava edustuksen suhteen mahdollisimman kattava** ja sellainen, että kaikki osapuolet seisovat avoimuuden ja vankan tieteellisen pohjan perusarvoihin nojaavan järjestelmän takana. Standardoinnin rakenteiden ja hallinnoinnin jatkuva parantaminen edellyttää myös tehokasta ja entistä tiiviimpää yhteistyötä kaikkien kumppanien kesken. Tämä koskee etenkin eurooppalaisten standardointielinten ja kansallisten standardointielinten keskinäistä yhteistyötä sekä viranomaisten ja lainsäätäjien yhteistyötä.

(5) Standardeilla on merkittävä rooli **eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn tukemisessa globaaleilla markkinoilla**, jotta ne pääsevät ulkomaisille markkinoille ja voivat solmia kumppanuuksia eri puolilla maailmaa toimivien yritysten kanssa.

Tässä strategiassa esitetään paketti, joka koostuu sekä lainsäädäntötoimenpiteistä että muista toimenpiteistä. Lainsäädäntötoimenpiteet sisältyvät tähän tiedonantoon liittyvään standardointia käsittelevään asetusehdotukseen, jolla päivitetään ja yhdistetään voimassa olevaa EU-lainsäädäntöä ja jonka ohessa toimitetaan raportti vaikutusten arvioinnista.[12] Muihin kuin lainsäädäntötoimenpiteisiin kuuluu komission toteutettavaksi tarkoitettuja toimia sekä suosituksia, jotka osoitetaan muille eurooppalaisen standardointijärjestelmän toimijoille.

Kaikkien toimenpiteiden pohjana ovat tulokset vuosina 2008–2010 tehdystä eurooppalaisen standardointijärjestelmän laajasta tarkastelusta, johon kuului mm. EXPRESS-ryhmän selonteko,[13] kaksi julkista kuulemista, valkoinen kirja *Tieto- ja viestintätekniikan standardoinnin nykyaikaistaminen EU:ssa:*

---

11 CENin ja CENELECin jäsenet ovat kansallisia standardointielimiä, kun taas ETSI käyttää ”sekamallia”, jossa teollisuutta edustavat jäsenet osallistuvat suoraan standardien laatimiseen ja kansalliset komiteat eurooppalaisesta standardista sopimisen loppuvaiheisiin.

12 Vaikutustenarvioinnissa arvioidaan myös EU:n rahoitusta saavien standardointitoimien asiaankuuluvuutta unionin politiikan ja lainsäädännön vaatimusten suhteen, kuten eurooppalaisen standardoinnin rahoituksesta 24. lokakuuta 2006 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY 6 artiklan 2 kohdassa säädetään.

13 Eurooppalaisen standardointijärjestelmän tarkistamisesta vastuussa olevan asiantuntijaryhmän (EXPRESS) Euroopan komissiolle tekemä selonteko standardoinnista kilpailukykyistä ja innovatiivista Eurooppaa varten ja visiosta vuodelle 2020 (*Standardisation for a competitive and innovative Europe: a vision for 2020*). Ks. http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/files/express/exp_384_express_report_final_distrib_en.pdf.

kehitysmahdollisuudet[14] ja erinäisiä perusteellisia tutkimuksia. Pohjana on käytetty myös Euroopan parlamentin lokakuussa 2010 eurooppalaisen standardoinnin tulevaisuudesta laatimaa mietintöä,[15] jossa tähdennetään, että perustaksi olisi otettava nykyisen järjestelmän vahvuudet ja ydinarvot, että sen puutteet olisi korjattava ja että olisi löydettävä oikea tasapaino eurooppalaisen, kansallisen ja kansainvälisen näkökulman välillä.

Eurooppalaisen standardoinnin merkitys Euroopan taloudelle ja eurooppalaisten yritysten kilpailukyvylle merkitsee sitä, että pitemmällä aikavälillä on entistä säännöllisemmin arvioitava, kykeneekö eurooppalainen standardointijärjestelmä riittävällä tavalla mukautumaan nopeasti muuttuvaan toimintaympäristöön ja myötävaikuttamaan Euroopan strategisten sisäisten ja ulkoisten tavoitteiden saavuttamiseen etenkin teollisuuspolitiikassa, innovoinnissa ja teknologisessa kehittämisessä. Ensimmäinen arvio käynnistetään viimeistään vuonna 2013.

2. EUROOPPALAINEN STANDARDOINTI TEOLLISUUSPOLITIIKAN JA INNOVOINNIN TUKENA

Nyt kun globaali kilpailu lisääntyy, Euroopan väestö vanhenee ja finanssipolitiikka on tiukkaa, Euroopan kilpailukyky edellyttää sitä, että pystytään edistämään tuotteisiin, palveluihin ja prosesseihin liittyvää innovointia. Sen vuoksi innovointi on asetettu keskeiselle sijalle Eurooppa 2020 -strategiassa sekä komission lippulaivahankkeissa, jotka koskevat teollisuuspolitiikkaa[16] ja innovaatiounionia.[17]

Standardeista on Euroopan teollisuudelle valtavan suuri hyöty. Standardeilla voidaan vähentää tai säästää kustannuksia. Taustalla ovat ennen muuta mittakaavaedut, mahdollisuus ennakoida teknisiä vaatimuksia, transaktiokustannusten väheneminen sekä mahdollisuus saada käyttöön standardinmukaisia komponentteja. Maailmanpankin[18] mukaan yksi standardien tärkeimmistä taloudellisista hyödyistä on se, että ne lisäävät tuotannon ja innovoinnin tehokkuutta. Toimittajat voivat päästä pienempiin yksikkökustannuksiin tuottamalla suuria yhtenäisiä eriä. Tuottajat voivat lisäksi hankkia taitoja ja kokemusta keskittymällä pienempään määrään tuotevariantteja. Etuna on myös markkinoillepääsyn parantuminen, kun kilpailukyky paranee toiminnan tehostumisen, pienempien kaupankäyntikustannusten, yksinkertaisempien sopimusjärjestelyjen (tuotteen ominaispiirteet ja toiminteet ovat standardien tuloksena selkeitä) ja paremman laadun ansiosta. Standardit auttavat myös parantamaan yhteyksiä toimittajiin ja asiakkaisiin, kun kuluttajien turvallisuus ja luottamus paranee, korvausriski vähenee ja valinnanvara toimittajien suhteen lisääntyy samoista syistä kuin edellä on mainittu. Vähimmäistason turvallisuusstandardit ovat selkein esimerkki standardien käytöstä tiedotukseen liittyvien ongelmien ratkaisemisessa. Eurooppalaiset standardit ovat äärettömän

---

14 KOM(2009) 324, 3.7.2009.
15 A7-0276/2010.
16 KOM(2010) 614.
17 KOM(2010) 546.
18 *Quality Systems and Standards for a Competitive Edge* (laatineet J. Luis Guasch, Jean-Louis Racine, Isabel Sánchez ja Makhtar Diop), Kansainvälinen jälleenrakennus- ja kehityspankki / Maailmanpankki, 2007.

arvokkaita sellaisten yritysten kilpailukyvylle, jotka toimivat kuljetuksen, koneiden, sähköteknisten tuotteiden ja muilla tuotantoteollisuuteen liittyvillä aloilla tai televiestinnässä.

Hyvin laaditut ja ajallaan saatavat eurooppalaiset standardit voivat tukea **innovointia** erinäisin tavoin. Olemassa oleviin standardeihin voidaan koota eri teknologioiden viimeisin kehitys ja levittää sitä. Ne voivat myös helpottaa innovatiivisten tuotteiden käyttöönottoa mahdollistamalla uusien ja jo olemassa olevien tuotteiden, palveluiden ja prosessien yhteentoimivuuden esimerkiksi ekosuunnittelun, älykkäiden verkkojen, rakennusten energiatehokkuuden, nanoteknologian, turvallisuuden ja eMobilityn aloilla. Joissain tapauksissa innovaatiot voivat saada helpommin markkinoiden hyväksynnän, jos ne ovat käytössä olevien turvallisuus-, laatu- ja suorituskykystandardien mukaisia. Yhteentoimivuusstandardit voivat tukea teknologista perustaa, jossa voi syntyä uusia innovaatioita etenkin palvelujen alalla (esim. LTE-mobiilipalvelujen käyttö langattoman liiketoiminnan ratkaisuissa taikka julkisten etäresurssialustojen – ”pilvipalvelut” – käyttö sähköisessä viranomaisasioinnissa).

Standardit voivat lisäksi auttaa kuromaan umpeen välimatkaa tutkimusvaiheesta siihen, että tuotteita ja palveluita voidaan jo markkinoida. Standardiin voidaan koota julkisin varoin rahoitetun tutkimuksen tulokset, jotka sen ansiosta voivat tarjota perustan uusille innovaatioille. Tämä voi olla erittäin tehokas keino osaamisen ja teknologian siirtoon. Standardoinnin tukea innovoinnille ei valitettavasti ole hyödynnetty täysimääräisesti. Vielä olisi selvitettävä tarkemmin vuorovaikutusta niiden eri kanavien välillä, joiden kautta standardit voivat saada aikaan innovointia.

Tieteellinen toiminta antaa olennaisen panoksen standardointiin. Standardeihin johtavat menetelmät, prosessit ja aineisto määritellään osittain tai kokonaan käytettävissä olevan tieteellisen tietämyksen perusteella. **Esinormatiivinen tutkimus** onkin monille lupaaville teollisille sovelluksille ennakkoedellytys: sillä luodaan yhtäläiset toimintaolosuhteet teolliselle yhteistyölle ja ennakoitavissa oleva sääntely-ympäristö tulevalle markkinakehitykselle.

Euroopan ja kansallisella tasolla olisi omaksuttava järjestelmällinen tapa lähestyä tutkimusta, innovointia ja standardointia, jotta voitaisiin parantaa tutkimustulosten hyödyntämistä, auttaa parhaita ideoita saavuttamaan markkinakypsyys ja saada aikaan laaja hyväksyntä markkinoilla.

Kun tieteellisen elementin sisältäviä standardeja otetaan osaksi Euroopan unionin politiikkaa, määritellään menettelyt, joilla varmistetaan, että standardit ovat puolueettomia ja vankkapohjaisia ja perustuvat tasapainoiseen tieteelliseen näyttöön ja että niissä otetaan huomioon vaikutukset tuotteiden ja palveluiden koko elinkaaren mitalta. EU:n rahoittamista tutkimushankkeista ja muista lähteistä saatujen, standardoinnin kannalta oleellisten tulosten lisäksi on mainittava, että **Euroopan komission yhteinen tutkimuskeskus tarjoaa omalla asiantuntemusalallaan tieteellisen panoksensa** sen varmistamiseksi, että standardeissa otetaan huomioon taloudellinen tuottavuus ja sellaiset sosiaaliset seikat kuin ympäristölliseen kestävyyteen sekä turvallisuuteen liittyvät näkökohdat. Tutkimuksen, innovoinnin ja standardoinnin mahdollisia synergiaetuja olisi tehtävä laajemmin tunnetuksi paremmalla standardeihin liittyvällä koulutuksella. Standardit voivat lisäksi sisältää

valmistajakohtaista teknologiaa etenkin innovatiivisilla aloilla. Sen vuoksi eurooppalaisten standardointielinten teollis- ja tekijänoikeuspolitiikassa pitäisi olla tasapuolisesti edustettuina sekä teknologian omistajien että sen käyttäjien edut, jotta ei rajoitettaisi kilpailua.

Eurooppalaiset standardit ovat merkittävä askel vietäessä tutkimuksen tuloksia markkinoille ja validoitaessa teknologiaa. Standardit voivat täyttää tämän keskeisen tehtävän vain siinä tapauksessa, että ne pidetään teknologian kehittämisen ja koko ajan **kiihtyvän tuotekehittelyn** tasalla. Standardointityön aloittamiseen menevä aika on yhdessä eurooppalaisen standardin laatimiseen aiemmin vaaditun 3–5 vuoden kanssa aikaisemmin ollut niin pitkä, että standardit ovat jääneet liiaksi jälkeen nopeasti kehittyvistä teknologioista ja että ne ovat joskus olleet vanhentuneita, kun ne on lopulta vahvistettu. Tämä on erityisen ongelmallista, jos standardeja halutaan käyttää strategisena välineenä innovoinnin ja innovatiivisten tuotteiden yhteentoimivuuden edistämiseen. Sen vuoksi tietyillä aloilla on oltu haluttomia osallistumaan standardointiin tai ei ole onnistuttu hyödyntämään standardien etuja, esimerkiksi yhteentoimivuutta.

Tilanteen parantamiseen tarvitaan kahta erityisen tärkeää seikkaa: standardoinnin tehokasta ennakoimista ja suunnittelua sekä itse standardien laatimisen nopeuttamista. Ennusteet voivat auttaa ennakoimaan standardien laatimistarvetta, kun niissä kytketään politiikan määrittelyyn kehitteillä olevat teknologiat sekä tulevien tuotteiden ja prosessien edellyttämät tutkimustarpeet. Näillä aloilla pystytään lukuisiin parannuksiin ilman, että puututtaisiin standardointijärjestelmän ydinarvoihin, kuten edustuksellisuuteen, yhteisymmärrykseen ja standardien vapaaehtoisluonteeseen.

Parantaakseen standardointiin liittyvien toimiensa suunnittelua Euroopan komissio laatii vuosittain **standardointia koskevan työohjelman** tähän tiedonantoon liittyvän asetusehdotuksen mukaisesti. Työohjelmassa asetetaan strategiset prioriteetit eurooppalaiselle standardoinnille, toimeksiannoille[19] ja muille tarvittaville toimille. Innovatiivisia osa-alueita priorisoidaan Innovaatiounioni-lippulaivahankkeessa olevilla menettelyillä: esimerkiksi hyödynnetään innovaatiokumppanuuksia ja Euroopan komissio seuraa innovaatioiden kehittämisen alueita. Ehdotettavalla asetuksella lisäksi sujuvoitetaan menettelyä, jota sovelletaan EU-lainsäädännön soveltamiseksi vahvistettuja yhdenmukaistettuja standardeja koskevien vastalauseiden yhteydessä. Komissio kohdentaa eurooppalaiseen standardointiin osoittamansa rahoituksen vuotuisessa työohjelmassa asetettujen prioriteettien mukaisesti.

Useimpien sidosryhmien mielestä **eurooppalaisen standardoinnin menettelyjä olisi nopeutettava, yksinkertaistettava ja nykyaikaistettava**. **EU:n** eurooppalaisille standardointielimille myöntämällä **taloudellisella tuella** pyritäänkin siihen, että elinten suorituskyky paranee koko ajan. Komissio asettaa standardipyynnöissään määräajan, ja rahoituksen myöntämisen ehtona on, että eurooppalaiset standardointielimet täyttävät tietyt kriteerit, jotka liittyvät muiden muassa standardien laatimisnopeuteen, sidosryhmien asianmukaiseen edustukseen

[19] Toimeksiannoissa pyydetään eurooppalaisia standardointielimiä suorittamaan standardien suunnitteluun tai laatimiseen liittyviä toimia.

sekä laadittavien standardien laatuun, oleellisuuteen ja oikea-aikaisuuteen. Komission tavoitteena on, että komission pyynnöstä laadittavien eurooppalaisten standardien ja standardointituotteiden keskimääräinen laatimisaika lyhenee vuoteen 2020 mennessä puoleen nykyisestä.[20]

Taloudellisen tuen myöntäminen edellyttää ennen muuta sitä, että eurooppalaiset standardointielimet **tehostavat eurooppalaisen standardointijärjestelmän toimintaa** ja että keskussihteeristöt täyttävät niille määritellyt tavoitteet. Ne ovat jo ryhtyneet joihinkin toimenpiteisiin, joista mainittakoon CENin ja CENELECin yhteisen hallintokeskuksen perustaminen yhteisen pääjohtajan alaisuuteen. Eurooppalaisten standardointielinten on kuitenkin nyt nykyaikaistettava sisäisiä prosessejaan. Niiden olisi esimerkiksi selvitettävä ja omaksuttava muiden standardeja laativien organisaatioiden parhaita toimintamalleja ja parannettava yhteistoimintaa toistensa ja muiden organisaatioiden kanssa. Eurooppalaisten standardointielinten olisi lisäksi tehtävä käytössä olevia kiistojenratkaisumenettelyjä tunnetummiksi ja huolehdittava siitä, että niillä saadaan aikaan yhteisymmärrys asianmukaisessa ajassa.

Toimeksiantoihin perustuvien standardointitoimien tueksi osoitettava rahoitus on jatkossakin merkittävä tekijä, jolla edistetään **sellaisten standardien laatimista, joiden ensisijaisena tehtävänä on tukea EU:n yleistä politiikkaa ja lainsäädäntöä**. Komissio jatkaa myös tuen myöntämistä yhdenmukaistettujen standardien kääntämiseen EU:n virallisille kielille.

Toimenpiteet

(1) Ohessa toimitettavan asetusehdotuksen mukaisesti komissio laatii **vuotuisen työohjelman**, jossa esitetään prioriteetit eurooppalaista standardointia varten ja tarvittavat toimeksiannot määräaikoineen. Komissio laatii työohjelman kuultuaan laajasti asiaan liittyviä sidosryhmiä.

(2) Komissio edellyttää, että **innovatiivisia tuotteita ja palveluja varten laaditaan eurooppalaisia standardeja** nopeasti. Tämä koskee esimerkiksi sellaisia aloja kuin ekosuunnittelu, älykkäät verkot, rakennusten energiatehokkuus, nanoteknologia, turvallisuus ja eMobility.

(3) Komissio asettaa eurooppalaisten standardointielinten rahoittamisen ehdoksi sen, että ne täyttävät tietyt **suorituskriteerit** ja niille asetetut **tavoitteet**, joiden mukaan niiden on muiden muassa saatettava standardien laatimisnopeus mahdollisimman hyväksi ja modernisoitava työtapojaan. Eurooppalaisten standardointielinten olisi lyhennettävä komission pyynnöstä laadittavien eurooppalaisten standardien ja standardointituotteiden keskimääräistä laatimisaikaa vuoteen 2020 mennessä puoleen nykyisestä. Asetuksella lisäksi sujuvoitetaan ja lyhennetään menettelyä, jota sovelletaan yhdenmukaistettuja standardeja koskevien vastalauseiden yhteydessä.

(4) Kun tieteellisen elementin sisältäviä standardeja otetaan osaksi Euroopan unionin politiikkaa, komissio huolehtii kaikin tarvittavin toimin siitä, että eurooppalaisen standardoinnin perustana on **puolueeton, vankka ja tasapainoinen tieteellinen**

[20] Keskimääräinen laatimisaika lyhenisi 36 kuukaudesta 18 kuukauteen vuoteen 2020 mennessä.

näyttö. EU:n rahoittamista tutkimushankkeista ja muista lähteistä saatujen, standardoinnin kannalta oleellisten tulosten lisäksi on mainittava, että Euroopan komission yhteinen tutkimuskeskus tarjoaa omalla asiantuntemusalallaan tieteellisen panoksensa sen varmistamiseksi, että standardeissa otetaan huomioon taloudellinen kilpailukyky, sosiaaliset seikat, turvallisuuteen liittyvät näkökohdat sekä ympäristövaikutukset elinkaaren koko mitalta.

(5) Eurooppalaisten standardointielinten, jäsenvaltioiden ja muiden standardointielinten odotetaan parantavan standardointiin ja sen mahdollisiin kytköksiin tutkimushankkeiden kanssa liittyvää **tiedotusta ja koulutusta**. Yleistä tietämystä standardoinnista olisi lisättävä koulutuksella, tiedotustoimilla ja kohdennetuilla seminaareilla.

3. MITEN STANDARDEILLA PUUTUTAAN KESKEISIIN YHTEISKUNNALLISIIN HAASTEISIIN

Poliittisesti ja taloudellisesti erityisen tärkeillä aloilla standardeja voidaan käyttää strategisena keinona nopeuttaa innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä, myös tieto- ja viestintätekniikkaa käyttäen. Uudella vuosituhannella Euroopalla on edessään erinäisiä strategisia haasteita etenkin aloilla, joilla standardit voivat antaa erityisen vankkaa tukea EU:n politiikalle. Tällaisia aloja ovat kuluttajansuoja, esteettömyys, ilmastonmuutos, resurssitehokkuus, turvallisuus ja väestönsuojelu, tietosuoja ja yksityisyyden suoja[21] sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttö yhteentoimivuuden takaamiseen digitaalisilla sisämarkkinoilla.

Standardeilla voi olla merkittävä **kuluttajansuojaa** tukeva rooli etenkin sitä kautta, että niissä vahvistetaan turvallisuustekijöitä, joiden perusteella voidaan olettaa, että yleisen tuoteturvallisuusdirektiivin[22] vaatimukset täyttyvät. Komissio valmistelee sen vuoksi ehdotusta, jolla voitaisiin nopeuttaa eurooppalaisten standardointitoimeksiantojen vahvistamista ja tehostaa niiden roolia direktiiviin liittyvissä asioissa.

Standardointi on jo nyt keskeinen väline, jolla pyritään **poistamaan esteitä vammaisten ja iäkkäiden toiminnalta**. Noin joka kymmenennellä eurooppalaisella on jonkinlainen vamma, ja kun Euroopan väestö ikääntyy, osuus vain kasvaa. Esteettömyysseikat eli kaikkien tarpeet huomioon ottavan suunnittelun periaatteen[23] huomioon ottavat standardit voivat olla tehokas keino poistaa esteitä ja antaa vammaisille mahdollisuus osallistua yhteiskuntaelämän kaikkiin osa-alueisiin. Kaikkien tarpeet huomioon ottavan suunnittelun tarkoituksena on antaa paremmin jokaiselle yhtäläiset mahdollisuudet muiden muassa työhön, toimimiseen rakennetussa ympäristössä sekä liikennevälineiden ja terveydenhuoltopalvelujen käyttöön, tiedonhankintaan, viestintään, koulutukseen, vapaa-aikaan ja kulttuuriin. Tämän periaatteen mukaisesti laaditut standardit voivat lisäksi tukea innovointia ja aitojen eurooppalaisten sisämarkkinoiden luomista vammaisten ja ikääntyneiden käyttöön soveltuville tuotteille ja palveluille. Sosiaalipalveluihin sovellettava

---

21 KOM(2009) 609, *Kattava lähestymistapa henkilötietojen suojaan Euroopan unionissa*.

22 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/95/EY, annettu 3. joulukuuta 2001, yleisestä tuoteturvallisuudesta.

23 Toimeksianto M 473, *Kaikkien tarpeet huomioon ottava suunnittelu*.

eurooppalainen standardointi voisi hyvin olla keino edistää lukuisten eri tahojen **sosiaalista innovointia** ja antaa palvelujen tuottajille selkeä kannustin viedä toimintaa oikeaan suuntaan. Esteettömyyteen liittyvät vaatimukset onkin otettava huomioon kaikissa asian kannalta merkityksellisissä standardointitoimissa esimerkiksi siten, että standardoinnissa lisätään vammaisten, esteettömyysasiantuntijoiden ja muiden asiaan liittyvien ammattilaisten edustusta. YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista tuli voimaan EU:ssa 22. tammikuuta 2011. Sen on jo ratifioinut 17 jäsenvaltiota, ja muut ovat tekemässä samoin. Yleissopimuksen mukaan sen osapuolina olevien valtioiden olisi edistettävä kaikkien tarpeet huomioon ottavaa suunnittelua standardoinnissa sekä kehitettävä yleisölle avoimien tai tarjottavien tilojen ja palvelujen saavutettavuutta koskevia vähimmäisstandardeja, julkaistava niitä ja seurattava niiden täytäntöönpanoa. Eurooppalaisella standardoinnilla voidaan edesauttaa yleissopimuksen täytäntöönpanoa Euroopassa.

Eurooppalaisella standardoinnilla voidaan tukea **ilmastonmuutokseen ja nk. vihreään kasvuun** liittyvää lainsäädäntöä ja politiikkaa **sekä edistää siirtymistä vähähiiliseen ja resurssitehokkaaseen talouteen**. Standardit kannustavat resurssitehokkuuteen siten, että niihin sisällytetään vaatimuksia, jotka liittyvät jätevaiheen päättymisen kriteereihin, kestävyyteen ja kierrätettävyyteen. Mittausstandardit ovat erityisen tärkeitä päästöjen ja ympäristövaikutusten arvioinnissa, ja niiden ansiosta voidaan parantaa tuotteiden ja tuotantoprosessien ympäristöominaisuuksia. Tässä suhteessa kannustetaan EU:n tasolla kehitettyjen elinkaarianalyysivälineiden käyttöön.[24] Standardit ovat olennaisia myös uusien markkinoiden luomisessa ympäristöä säästävämmille tuotteille ja palveluille ja auttavat uusia toimijoita pääsemään markkinoille. Tulevaisuudessa ympäristötekijät täytyy ottaa huomioon muidenkin alojen standardeja laadittaessa. Prosessia kutsutaan ympäristövaatimusten valtavirtaistamiseksi.[25] Komissio antaa tunnustusta eurooppalaisten standardointielinten edistymiselle työssä sen hyväksi, että ne auttavat standardien laatijoita tunnistamaan ja ymmärtämään perusympäristövaikutukset ja määrittämään, pystytäänkö ne ottamaan huomioon standardia laadittaessa. Kansallisten standardointielinten toimet, joilla pystyttäisiin tehokkaasti käsittelemään ympäristöseikkoja, ovat kuitenkin edelleen hajanaisia. Ympäristövaatimusten valtavirtaistamisen olisikin pysyttävä tärkeänä prioriteettina eurooppalaisille ja kansallisille standardointielimille. Erityisesti kansallisten standardointielinten on tarpeen parantaa valtiosta riippumattomien ympäristöjärjestöjen osallistumista standardinlaadintaan.

Standardoinnin nopeuttaminen on olennaista luotaessa Euroopan laajuisia turvallisuustuotteiden markkinoita, ja komissio onkin jo asettanut sen prioriteetiksi.[26] Turvallisuusalalla nopeus on ensisijaista, jotta voidaan vastata uusiin ja muodostumassa oleviin uhkiin, ja sen vuoksi nopeutettuja standardointimenettelyjä olisi hyödynnettävä täysimääräisesti. Lisäksi tiettyihin turvallisuussovelluksiin, kuten

---

24 *International Life Cycle Database Handbook* (http://lct.jrc.ec.europa.eu/), meneillään oleva tuotteiden ja yritysten ympäristöjalanjälkeen liittyvä työ (http://ec.europa.eu/environment/eussd/corporate_footprint.htm, http://ec.europa.eu/environment/eussd/product_footprint.htm).

25 Ekosuunnittelutoimeksiantoja on jo annettu eri tuoteryhmiä varten, ks. esim. M/439, M/450, M/451, M/469, M/470.

26 KOM(2009) 691.

lentokenttien skannereihin tai setelipainokoneisiin, liittyvät standardit olisi annettava vain sellaisten tahojen käyttöön, joille on tehty tarvittava turvallisuusselvitys.

Toimenpiteet

(6) Komissio tarkistaa **yleistä tuoteturvallisuusdirektiiviä**, ja siinä yhteydessä on erityisesti tarkoitus vahvistaa eurooppalaisten standardien roolia ja lyhentää niiden vahvistamismenettelyä.

(7) Komissio laajentaa **standardoinnin strategista käyttöä ympäristö- ja esteettömyyslainsäädännön ja -politiikan** tukemiseen sekä **siviiliturvallisuuden ja väestönsuojelun** alalla.

(8) Jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että **sidosryhmät, ympäristöalan valtiosta riippumattomat järjestöt sekä vammaisten ja ikääntyneiden edustajat osallistuvat aktiivisesti kansalliseen standardointiin**.

(9) Eurooppalaisten ja kansallisten standardointielinten olisi huolehdittava siitä, että standardoinnissa otetaan täysimääräisesti huomioon kuluttaja-, **ympäristö- ja esteettömyysnäkökohdat ja että edustavat sidosryhmät ovat riittävällä tavalla mukana toiminnassa**.

4. EDUSTUKSELTAAN KATTAVA STANDARDOINTIPROSESSI

Vapaaehtoisesti sovellettavan standardin vahvuus riippuu siitä, miten vahva yhteisymmärrys sen laatimisen aikana saavutettiin. Jotta teollisuus hyväksyisi standardin ja käyttäisi sitä, on olennaista, että siitä on saatu aikaan vahva yhteisymmärrys. Niillä aloilla, joilla standardeja käytetään yleisen politiikan ja lainsäädännön tukena, on tärkeää, että muutkin sidosryhmät hyväksyvät ne. Kaikki asiaan liittyvät sidosryhmät eivät kuitenkaan tätä nykyä ole riittävällä tavalla edustettuina standardoinnissa. Vaikka **pk-yritykset** muodostavat Euroopan talouden selkärangan, suuremmat yritykset ovat edelleen paremmin edustettuina eurooppalaiseen standardointiin liittyvissä eri teknisissä elimissä. Tämä johtuu siitä, että pk-yrityksissä ei ole paljon työntekijöitä eikä niillä useinkaan ole varaa antaa yhden työntekijän käyttää standardointien laatimiseen osallistumisen edellyttämää osuutta ajastaan siihen. Tarvittavan ajan, matkakulujen ja jäsenmaksujen kustannukset ovat suhteettoman suuret.

Lisäksi **standardointi on siirtymässä uusille alueille**. Perinteisesti standardeja laadittiin teknisen koordinoinnin tarpeisiin. Nykyään standardeja laaditaan myös laajempaan käyttöön organisaatioissa. Ne esimerkiksi antavat niille opastusta hallintojärjestelmistä, palveluista taikka ympäristöön liittyvistä ja sosiaalisista seikoista. Vaikka standardien laatijat ovat yksityisiä tahoja, perinteisemmillä standardeilla on usein huomattavaa vaikutusta yhteiskuntaan laajemminkin: ne vaikuttavat kansalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin, verkostojen tehokkuuteen, ympäristöön ja muihin yleisen politiikan osa-alueisiin.

Sen vuoksi **pk-yritysten ja** näitä laajempia ryhmiä edustavien **yhteiskunnan sidosryhmien** (kuten kuluttajajärjestöjen, ammattiliittojen, ympäristöjärjestöjen ja vammaisjärjestöjen) **on oltava täysipainoisesti mukana standardoinnissa**. Yksi

mahdollinen keino, jolla eurooppalaiset standardointielimet voisivat saavuttaa tämän tavoitteen olisi, että ne hakisivat siihen pohjaa mallista, jota käytettiin laadittaessa ISO-ohjestandardia yhteiskuntavastuusta[27] ja jota kutsutaan ”vaihtoehtoiseksi tuotantolinjaksi”. Malli soveltuu erityisen hyvin arkaluontoisiin tai yleisen edun kannalta erityisen merkittäviin standardointikohteisiin.

ETSIn jäsenyysmalli on jo nyt avoin pk-yritysten suoralle osallistumiselle. CENin ja CENELECin tapauksessa pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien osallistuminen eurooppalaisten standardien laatimiseen tapahtuu kansallisten standardointielinten kautta. Taustalla on nk. **kansallisen delegoinnin periaate**, jonka mukaan kaikkien kansallisten sidosryhmien etuja edustetaan CENissä ja CENELECIssä asianomaisten kansallisten standardointielinten kautta. Periaatteen etuna on se, että suuri osa työstä tehdään kansallisesti, minkä ansiosta osallistumiskustannukset, etenkin matkakulut, voivat jäädä pienemmiksi ja kansalliset erityispiirteet kuten kieli voidaan ottaa huomioon. Koska CENin ja CENELECin puitteissa tapahtuva standardointi perustuu edelleen tähän periaatteeseen, kansallisten standardointielinten täytyy pystyä tarjoamaan vankka foorumi yhteisymmärryksen rakentamiselle. Osa kansallisista standardointielimistä on edistynyt tämän suhteen hyvin, mutta joidenkin on pyrittävä ennakoivammalla tavalla saamaan mukaan sellaisia sidosryhmiä, jotka eivät aikaisemmin ole osallistuneet standardointiprosessiin. Joissakin tapauksissa standardien hinta on edelleen este sille, että pk-yritykset ja yhteiskunnan sidosryhmät voisivat hyödyntää niitä. Esteiden poistamiseen voidaan käyttää parhaita käytäntöjä, kuten erikoishintoja tai standardipakettien tarjoamista alennetulla hinnalla, ja samalla järjestelmän taloudellinen elinkelpoisuus säilyy tai jopa paranee.

CEN, CENELEC ja ETSI noudattavat kaikissa toimissaan **standardoinnin perusperiaatteita**,[28] **jotka Maailman kauppajärjestö on vahvistanut** kaupan teknisistä esteistä tehdyssä sopimuksessa.[29] Eurooppalaisten ja kansallisten standardointielinten olisi WTO:n kriteerien pohjalta kehitettävä vapaaehtoisesti **järjestelmä, jossa on mitattavat parametrit ja jolla osoitetaan, että kansalliset standardointielimet täyttävät WTO:n kriteerit, ja varmistetaan eurooppalaisen standardointijärjestelmän jatkuva parantaminen**.

Järjestelmän pitäisi muodostaa pohja tulevalle kansallisista standardointielimistä tehtävälle **vertaisarvioinnille**, jossa olisi otettava huomioon muitakin tekijöitä, kuten kustannusrakenne, avoimuus ja tehokkuus. Kansallisten standardointielinten toimintaa tehostaisi myös niiden keskinäisen yhteistyön lisääminen, johon kuuluisi hyvien käytäntöjen vaihtaminen ja yhteisprojekteja.

Myös pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien osallistumista eurooppalaisiin standardointikomiteoihin olisi mahdollista lisätä selvästi, mutta aikaan ja kustannuksiin liittyvät kysymykset muodostavat sille merkittäviä esteitä. Eurooppalaiset standardointielimet ovat ryhtyneet parantamaan pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua standardointiin ja hyötyä siitä, mutta toimia tarvitaan

---

27 ISO 26000.

28 Perusperiaatteet ovat seuraavat: läpinäkyvyys, avoimuus, tasapuolisuus ja yksimielisyys, tehokkuus ja oleellisuus sekä yhdenmukaisuus.

29 Maailman kauppajärjestön sopimus kaupan teknisistä esteistä: liite 3c, menettelyohjeet standardien laatimiselle, hyväksymiselle ja soveltamiselle, ks. http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/17-tbt_e.htm. .

lisää. Komissio aikoo siksi jatkaa taloudellisen tuen antamista **pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien osallistumiselle eurooppalaisiin standardointikomiteoihin**.[30] Lisäksi se tukee jatkossakin pk-yrityksiä ja yhteiskunnan sidosryhmiä edustavia Euroopan tason organisaatioita antamalla rahoitusta niiden sihteeristöjen toimintaan. CENin ja CENELECin olisi lisäksi pantava täysimääräisesti täytäntöön ne suositukset, jotka annettiin pk-yritysten osallistumista eurooppalaiseen standardointiin käsittelevässä *SME access to European standardization* -raportissa.[31] Niiden pitäisi lisäksi muokata sisäisiä sääntöjään pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien Euroopan tason organisaatioiden aseman vahvistamiseksi.

Toimenpiteet

(10) Komissio pyytää eurooppalaisia standardointielimiä arvioimaan **vaihtoehtoisten ja osallistavampien työskentelymenetelmien** (nk. vaihtoehtoinen tuotantolinja) käyttöönottoa etenkin hyvin arkaluonteisten tai yleisen edun kannalta erityisen merkittävien standardointikohteiden tapauksessa.

(11) Komissio pyytää eurooppalaisia ja kansallisia standardointielimiä ottamaan käyttöön vapaaehtoisen järjestelmän, jolla osoitetaan, että kansalliset standardointielimet täyttävät **WTO:n TBT-periaatteisiin** (sopimus kaupan teknisistä esteistä) perustuvat jäsenyyskriteerit ja että eurooppalaiset standardointielimet seuraavat kriteerien täyttymistä säännöllisesti. Komissio pyytää eurooppalaisia standardointielimiä lisäksi raportoimaan seurannasta vuosittain komissiolle.

(12) Komissio pyytää eurooppalaisia ja kansallisia standardointielimiä laatimaan **vertaisarviointi**järjestelmän, jolla seurataan aktiivisesti muiden muassa laajaa osallistumista standardointiprosessiin.

(13) Jäsenvaltioiden olisi tuettava **kansallisten pk-yrityksiä edustavien organisaatioiden ja kansallisten yhteiskunnan sidosryhmien** osallistumista – tapauksen mukaan myös myöntämällä taloudellista tukea.

(14) Kansallisia standardointielimiä rohkaistaan **tarjoamaan standardeja** pk-yrityksille ja yhteiskunnan sidosryhmille **erikoishintaan tai paketteina alennettuun hintaan**.

(15) **Pk-yrityksiä ja yhteiskunnan sidosryhmiä edustavien Euroopan tason yhdistysten** asemaa olisi vahvistettava muiden muassa siten, että komissio jatkaa niiden taloudellista tukemista.

5. STANDARDOINTI JA EU:N PALVELUJEN SISÄMARKKINAT

Kukoistavat ja täysin toimivat EU:n sisämarkkinat ovat avain Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen, kuten lippulaivahankkeessa *Sisämarkkinoiden*

---

30 Välineenä käytetään esim. pk-yritysten standardointipakettia (Small and Medium Enterprises Standardisation Toolkit – SMEST 1 & 2).

31 De Vries, Blind, Mangelsdorf, Verheul, van der Zwann, *SME access to European standardization*, Rotterdam, 2009.

toimenpidepaketti[32] hahmotellaan. Sisämarkkinat perustuvat neljään liikkuvuusvapauteen: henkilöiden, tavaroiden, palveluiden ja pääomien vapaaseen liikkuvuuteen. Yhdellä näistä aloista eli tavaroiden kohdalla eurooppalainen standardointijärjestelmä on jo antanut merkittävän panoksen pääosin soveltamalla lainsäädäntöä koskevaa ”uutta lähestymistapaa”, jolla pyritään estämään kaupan teknisten esteiden syntyminen.

Eurooppalaisia standardeja käytetään jo nyt laajalti kuljetus- ja logistiikka-alalla, postipalveluissa sekä sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa, mutta **vapaaehtoisilla eurooppalaisilla standardeilla on ollut vähäisempi rooli palveluiden sisämarkkinoiden toteuttamisen tukijoina ja tämän Euroopan talouden keskeisen sektorin kilpailukyvyn edistäjinä**. Palvelut ovat nykyään yksi EU:n talouden moottoreista. Niiden osuus unionin BKT:stä on yli kaksi kolmannesta, ja työpaikkojen koko nettolisäys on viime vuonna tapahtunut palvelualalla. Palvelujen sisämarkkinat eivät kuitenkaan voi täyttää koko potentiaaliaan niin kauan kuin sisämarkkinoilla on edelleen lukuisia palveluihin vaikuttavia oikeudellisia ja hallinnollisia esteitä. Standardit voivatkin tältä osin voimakkaasti toimia eurooppalaisemman ja kukoistavamman palvelualan hyväksi ja siten edistää talouden muuttumista entistä innovatiivisemmaksi ja kilpailukykyisemmäksi, kun ne parantavat palvelujen yhteentoimivuutta ja laatua.

Eurooppalaisten standardien laatimisessa on kuitenkin edistytty hitaasti. Viime vuosina palvelustandardeja on laadittu enenevästi kansallisella eikä Euroopan tasolla (453 uutta kansallista standardia vuosina 2005–2009, eurooppalaisia vain 24). Tähän kansallisten standardien yleistymiseen liittyy se riski, että EU:n sisäiselle palvelujen kaupalle syntyy esteitä, kun yritysten on mukauduttava yhä suurempaan määrään erilaisia kansallisia standardeja sisämarkkinoilla.

Sen vuoksi komissio sisällyttää tiedonannossa *Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti – 12 viputekijää kasvun vauhdittamiseksi ja luottamuksen lisäämiseksi* esittämiinsä kahteentoista keskeiseen avaintoimeen, jotka EU:n toimielinten on määrä toteuttaa vuoden 2012 loppuun mennessä sen, että **eurooppalainen standardointi ulotetaan koskemaan myös palveluja**. **Ehdotetun eurooppalaista standardointia koskevan asetuksen piiriin on siksi otettu myös palveluihin liittyvät vapaaehtoiset standardit**. Näin halutaan vähentää ristiriitaisten ja lukuisten kansallisten standardien käytön todennäköisyyttä sekä antaa komissiolle mahdollisuus asiaa harkittuaan antaa toimeksiantoja eurooppalaisten palvelualan standardien laatimiseksi. Standardoinnin uudistamisesta järjestetyssä julkisessa kuulemisessa annettujen vastausten perusteella ehdotuksella näyttäisi olevan laaja tuki. Ehdotetulla asetuksella ei kuitenkaan uloteta tuotteiden kohdalla sovellettavaa velvollisuutta ilmoittaa ehdotuksista koskemaan myös palveluita, koska asia ei kuulu sen soveltamiskohteeseen. Ehdotuksella ei muuteta tätä järjestelmää, jonka mukaan tuotteita ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevista teknisistä määräysehdotuksista on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Järjestelmän ulottamista palveluihin voitaisiin harkita myöhemmin, kun direktiiviä 98/34/EY tarkistetaan.

Eurooppalaisissa palvelualan standardeissa on otettava huomioon yleinen etu, ja niiden on perustuttava yhteisymmärrykseen ja oltava markkinalähtöisiä,

[32] KOM(2010) 608.

jolloin ensisijaisia ovat niiden talouden toimijoiden ja sidosryhmien tarpeet, joihin standardi suoraan tai välillisesti vaikuttaa. Sen vuoksi komissio aikoo kuulla palvelualan sidosryhmiä varmistaakseen, että tulevat standardit tosiasiassa läpäisevät tämän markkinoiden kannalta oleellisuutta mittaavan testin. Komission tiedonannossa *Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti*[33] ehdotettua **yrityspalveluita käsittelevää korkean tason ryhmää** olisi käytettävä myös foorumina, jolla keskustellaan näistä ja muista palvelujen standardointiin liittyvistä kysymyksistä. On hyvä huomata, että valtaosa palvelualan yrityksistä on pieniä yrityksiä. Siksi on olennaista, että pk-yritykset ja yhteiskunnan sidosryhmät osallistuvat standardointiin.

Toimenpiteet

(16) **Palveluja koskevat standardit** sisällytetään tähän tiedonantoon liittyvään uuteen standardointiasetukseen.

(17) Jos markkinoilla on kysyntää ja jos sidosryhmien kuulemisen perusteella vaikuttaa tarpeelliselta, komissio pyytää, että **palvelualalle laaditaan vapaaehtoisia standardeja, jotka ovat markkinalähtöisiä ja yhteisymmärrykseen perustuvia ja joissa otetaan huomioon yleinen etu**.

(18) Komissio perustaa **yrityspalveluita käsittelevän korkean tason ryhmän**, joka tarkastelee myös standardikysymyksiä eri toimialoilla.

6. STANDARDOINTI, TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKKA JA YHTEENTOIMIVUUS

EU:n BKT:stä 5 prosenttia on peräisin tieto- ja viestintätekniikasta, jonka vuotuinen markkina-arvo on 660 miljardia euroa. Tätä taloudellista vaikutusta suurempi on kuitenkin se mahdollistava rooli, joka tieto- ja viestintätekniikalla on kaikkien muiden toimialojen tuottavuuden kasvattamisessa. Sitä paitsi tieto- ja viestintätekniikka vaikuttaa suoraan yksittäisten kansalaisten elämään: EU:ssa yli 250 miljoonaa ihmistä käyttää internetiä päivittäin, ja liki jokaisella Euroopan kansalaisella on matkapuhelin. Tämä on jo nyt perinpohjaisesti muuttanut liike-elämää ja yhteiskuntaa monilla tavoilla, ja muutokset ovat vain kiihtymässä. Tehokkaassa internetympäristössä saatavilla oleva houkutteleva sisältö ja palvelut luovat kysyntää suuremmille nopeuksille ja kapasiteetille, mikä puolestaan luo uutta liiketoimintaa ja saa kehittämään yhä uusia innovatiivisia palveluja.

Laitteiden, sovellusten, tietovarastojen, palvelujen ja verkkojen yhteentoimivuuden varmistamiseksi käytettävissä on oltava standardeja, jotta Eurooppa voi saada tieto- ja viestintätekniikasta täyden hyödyn. Lisäksi on edistettävä standardien käyttöä, myös julkisten hankintojen ja asiaan liittyvän EU-politiikan ja -lainsäädännön keinoin.

Samaan aikaan kun tieto- ja viestintätekninen ympäristö on muuttunut dramaattisesti, näin on käynyt myös alan standardoinnissa. Perinteisten standardointiorganisaatioiden rinnalla toimii nyt entistä aktiivisemmin erikoistuneita ja pääosin globaalisti toimivia **tieto- ja viestintätekniikan alan foorumeita ja**

[33] KOM(2010) 608.

konsortioita, joista monista on tullut johtavia tieto- ja viestintätekniikan standardien laatijoita. Usein nämä johtavat organisaatiot lisäksi soveltavat sääntöjä, prosesseja ja menettelyjä, jotka laajasti ottaen vastaavat niitä, jotka WTO on vahvistanut kansainvälisiä standardointielimiä varten. Vaikka eurooppalaiset standardointielimet ovat jo ryhtyneet mittaviin toimiin tiivistääkseen yhteistyötään foorumien ja konsortioiden kanssa, näiden laatimia standardeja ei ole integroitu eurooppalaisiin standardeihin.

Yhteentoimivuudessa on päästävä vähintäänkin tyydyttävälle tasolle, ja lisäksi on varmistettava, että julkiset hankkijat pystyvät hankkimaan yhteentoimivia tieto- ja viestintäteknisiä palveluja ja sovelluksia. Siihen tulisi pyrkiä ottamalla huomioon tämän päivän teknologia – esimerkiksi internetiin ja World Wide Webiin liittyvä –, jota koskevaa standardointia harjoittavat eurooppalaisten standardointielinten sijaan lähinnä foorumit ja konsortiot. Tätä varten komissio esitti valkoisessa kirjassa[34] julkista kuulemista varten yksityiskohtaisia ehdotuksia siitä, miten eurooppalaista tieto- ja viestintätekniikan standardointia voitaisiin nykyaikaistaa. Valkoinen kirja sai hyvän vastaanoton, ja komissio aikoo nyt jatkaa siinä esitettyjen ehdotusten toteuttamista.

Euroopan digitaalistrategian[35] mukaisesti asetuksella perustetaan järjestelmä, jonka ansiosta **olennaisimpia johtavien globaalien tieto- ja viestintätekniikan foorumien ja konsortioiden laatimia tieto- ja viestintätekniikan standardeja voidaan käyttää julkisissa hankinnoissa, jotta voidaan välttää toimittajariippuvuus ja edistää kilpailua** yhteentoimivien tieto- ja viestintätekniikan palvelujen, sovellusten ja tuotteiden tarjonnassa. Tietyissä tapauksissa julkisia hankintoja koskevissa menettelyissä voidaan vaatia globaalisti hyväksyttyjen standardoitujen rajapintojen käyttämistä edellyttäen, että ne on määritelty tieto- ja viestintätekniikan politiikassa ja strategisissa aloitteissa, arkkitehtuurissa ja yhteentoimivuuspuitteissa ja että noudatetaan avoimuuden, oikeudenmukaisuuden, objektiivisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita sekä julkisiin hankintoihin liittyviä direktiivejä.

Valitut tieto- ja viestintätekniikan standardit **täydentävät eurooppalaisia standardeja**, ja niiden on täytettävä soveltuvat **laatukriteerit**. Näitä kriteereitä sovelletaan sekä standardointiprosessiin että itse standardeihin, ja niiden aiheisiin kuuluvat muiden muassa avoimuus, läpinäkyvyys ja neutraalius. Lisäksi asetetaan samat vähimmäisvaatimukset kuin ne, joita eurooppalaiset standardointielimet soveltavat teollis- ja tekijänoikeuksien käsittelyyn.

Komissio lisää muiden standardeja laativien organisaatioiden kuin eurooppalaisten standardointielinten laatimien valittujen tieto- ja viestintätekniikan standardien käyttöä EU:n politiikassa, kunhan nämä standardit täyttävät edellä mainitut laatukriteerit. Näin toimitaan ennen muuta silloin, kun laitteiden, sovellusten, tietovarastojen, palvelujen ja verkkojen yhteentoimivuutta on parannettava. Standardointitoimet ja standardit ovat runsaslukuisia ja hajanaisia esimerkiksi pilvipalvelujen tapaisella kehittyvällä alalla. On ryhdyttävä toimiin, jotta

---

34 *Tieto- ja viestintätekniikan standardoinnin nykyaikaistaminen EU:ssa: kehitysmahdollisuudet*, KOM(2009) 324, 3.7.2009.

35 KOM(2010) 245.

voidaan varmistaa, että näillä standardeilla voidaan aidosti tukea Euroopassa tavoiteltuja käyttäjän valinnanmahdollisuuksia yhteentoimivuuden ja tietojen siirrettävyyden kautta.

Jos Eurooppa haluaa saada tarvitsemansa tieto- ja viestintätekniikan standardit ajallaan, tarvitaan **jatkuvaa keskustelua** viranomaisten ja sidosryhmien välillä ja toisaalta standardeja laativien organisaatioiden, myös foorumien ja konsortioiden, kesken. Komissio jatkaa sidosryhmien kanssa myös sen selvittämistä, miten teollis- ja tekijänoikeuksien käsittelystä tieto- ja viestintätekniikan standardoinnissa voitaisiin tehdä vieläkin avoimempaa ja ennustettavampaa. Samaan aikaan komissio auttaa ja rohkaisee eurooppalaisia standardointielimiä tehostamaan yhteistyötään foorumien ja konsortioiden kanssa. Tavoitteena olisi etenkin se, että foorumien ja konsortioiden laatimia eritelmiä tuotaisiin mukaan eurooppalaiseen standardointijärjestelmään esimerkiksi nopeutetuilla menettelyillä.

Toimenpiteet

(19) Tiedonantoon liittyvän asetusehdotuksen mukaan julkisissa hankinta-asiakirjoissa voidaan viitata **valikoimaan tieto- ja viestintätekniikan standardeja**, jotka ovat laajasti hyväksyttyjä markkinoilla ja noudattavat kansainväliseen standardointiin sovellettaviin WTO:n periaatteisiin perustuvia laatukriteereitä. Näin voidaan toimia aloilla, joilla eurooppalaiset standardointielimet eivät toimi taikka eurooppalaisten standardointielinten laatimat standardit eivät ole saavuttaneet asemaa markkinoilla tai ne ovat vanhentuneet.

(20) Komissio lisää nämä laatukriteerit täyttävien **valittujen tieto- ja viestintätekniikan standardien** käyttöä **EU:n politiikassa** etenkin silloin, kun laitteiden, sovellusten, tietovarastojen, palvelujen ja verkkojen yhteentoimivuutta on parannettava.

(21) Komissio perustaa vuonna 2011 johdollaan toimivan **sidosryhmäfoorumin**, joka antaa komissiolle neuvoja standardointipolitiikan täytäntöönpanoon tieto- ja viestintätekniikan alalla liittyvissä asioissa. Niitä ovat esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan standardoinnin työohjelma, priorisointi lainsäädännön ja politiikan tueksi sekä globaalien tieto- ja viestintätekniikan foorumien ja konsortioiden laatimien eritelmien kartoittaminen.

(22) Jäsenvaltioiden pitäisi **lisätä standardien, myös valittujen tieto- ja viestintätekniikan standardien, käyttöä tieto- ja viestintätekniikan alan julkisissa hankinnoissa**, jotta voidaan edistää yhteentoimivuutta ja innovointia ja välttää toimittajariippuvuus.

(23) Eurooppalaisten standardointielinten odotetaan jatkuvasti parantavan prosesseja, joilla **muiden standardeja laativien organisaatioiden laatimia tieto- ja viestintätekniikan standardeja tuodaan mukaan eurooppalaiseen standardointijärjestelmään** esimerkiksi nopeutetuilla menettelyillä.

7. STANDARDIT JA EU:N KILPAILUKYVYN PARANTAMINEN GLOBAALEILLA MARKKINOILLA

Euroopalla on jo nyt johtava rooli kansainvälisessä standardoinnissa kiitos eurooppalaisten kansallisten standardointielinten, jotka kaikki ovat ISO:n ja IEC:n jäseniä. Standardeilla on merkittävä rooli **eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn tukemisessa globaaleilla markkinoilla**, jotta ne pääsevät ulkomaisille markkinoille ja voivat solmia kumppanuuksia eri puolilla maailmaa toimivien yritysten kanssa.[36]

Sen vuoksi eurooppalaisessa standardointijärjestelmässä tunnustetaan kansainvälisten standardien ensisijaisuus. Se perustuu Wienin ja Dresdenin sopimuksiin, joilla luodaan puitteet eurooppalaisten standardointielinten ja kansainvälisten standardointielinten yhteistyölle. Erityisesti kansainväliset standardit auttavat poistamaan kaupan esteitä, jotka johtuvat eri maiden teknisten määräysten eroista, ja lisäksi ne tarjoavat vahvan keinon edistää sääntelyn lähentymistä. Eurooppalaisten standardien perustana olisi siksi aina kun mahdollista käytettävä ISO:n, IEC:n ja ITU:n kansainvälisesti hyväksyttyjä standardeja. Siksi olisi selvitettävä uusia mahdollisuuksia eurooppalaisten ja kansainvälisten standardien lähentämiseksi. Eurooppalaisia standardeja tarvitaan, kun kansainvälisiä standardeja ei ole käytettävissä tai kun ne eivät riittävällä tavalla palvele oikeutettuja sääntelyyn ja politiikkaan liittyviä tavoitteita. Jos eurooppalaiset standardit poikkeavat olemassa olevista kansainvälisistä standardeista, poikkeamisen syyt olisi annettava.

EU ja Efta ovat sitoutuneet soveltamaan kaikkia eurooppalaisen standardoinnin arvojen mukaisia kansainvälisiä standardeja poistamalla niiden kanssa ristiriidassa olevat eurooppalaiset standardit. Mikään muu maa tai alueellinen organisaatio ei ole näin kattavaa sitoumusta antanut. Sen vuoksi EU **edistää** jatkossakin **kansainvälisten standardien käyttöä**, toimii ennakoivasti protektionististen toimenpiteiden välttämiseksi ja odottaa kumppaniensa suhtautuvan asiaan samoin.

Eurooppa on usein edelläkävijä uudentyyppisten kaupattavissa olevien tuotteiden, palveluiden ja teknologioiden kehittämisessä – tällaisia aloja ovat esimerkiksi sähköajoneuvot, turvallisuus, energiatehokkuus ja älykkäät verkot. Ajamalla eurooppalaisten tai kansainvälisten standardien laatimista näillä aloilla Eurooppa voi saada edelläkävijäasemastaan täyden hyödyn ja parantaa eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä. **EU:ssa toimivien standardointielinten olisikin edelleen ehdotettava kansainvälisiä standardeja** niillä aloilla, joilla Eurooppa on maailmassa johtoasemassa, jotta Euroopan kilpailuedusta saataisiin mahdollisimman suuri. Kansainvälisellä standardoinnilla on lisäksi suuri merkitys myös puuttumisessa yhteiskunnallisiin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, esteettömyyteen ja ikääntyvän väestön elinoloihin. Jotta toimet olisivat tehokkaita, eurooppalaisten standardointielinten ja niiden kansainvälisten vastineiden olisi lisättävä yhteistyötään standardinlaadinnan valmisteluvaiheessa.

Eurooppalainen standardointi voi antaa mallia naapurimaille ja muille alueille eri puolilla maailmaa. Eurooppalaista standardointijärjestelmää olisi tehtävä tunnetuksi lisäämällä näkyvyyteen ja tekniseen apuun liittyviä toimia ja parantamalla niiden koordinointia. Näin voitaisiin pyrkiä esimerkiksi lisäämään kehittyvien ja

---

36 Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahanke *Kauppa, kasvu ja maailmanpolitiikka*, KOM(2010)612.

vähiten kehittyneiden maiden osallistumista kansainväliseen standardointityöhön. Lisäksi olisi saatava standardointi- ja sisämarkkinasääntelyasiantuntijoita kolmansille markkinoille.

Koska EU:n kauppapolitiikassa kiinnitetään erityistä huomiota **Yhdysvaltoihin, Kiinaan, Venäjään, Japaniin, Intiaan ja Brasiliaan**, EU:n ja näiden maiden kauppasuhteiden kannalta on tärkeää tehostaa standardointiin liittyvää yhteistyötä. Tämän asian osalta komissio on erityisen tyytyväinen niihin tuloksiin, jotka on saatu transatlanttisen talousneuvoston ja korkean tason sääntely-yhteistyöfoorumin yhteistyöstä, jolla on pyritty parantamaan EU:n ja Yhdysvaltojen standardoinnin alkuvaiheissa tekemää yhteistyötä energiatehokkuuden, sähköajoneuvojen, esteettömyyden ja älykkäiden verkkojen alalla. Lupaavia tuloksia on saatu myös komission ja Kiinan yhteistyöstä, ja vastaaviin toimiin voitaisiin ryhtyä muidenkin kumppanien, esimerkiksi Intian kanssa.

Euroopan naapuruuspolitiikan yhteydessä tuodaan esiin EU:n sääntelymallia ja rohkaistaan kumppaneita käyttämään hyväkseen tilaisuutta hyödyntää yhteisen sääntely-ympäristön houkuttavuutta. Monet kumppanit ovat jo omaksuneet laaja-alaisen tavan lähestyä lähentymistä EU:n standardeihin ja ryhtyneet toteuttamaan lupauksia ottaa käyttöön eurooppalaisia standardeja perusteellisista ja kattavista vapaakauppasopimuksista EU:n kanssa käytäviä neuvotteluja silmällä pitäen.

Vapaaehtoisten kansainvälisten standardien laajempi käyttö sääntelyssä on lisäksi tehokas keino lähentää eri maiden ja markkina-alueiden sääntelyä ja huolehtia näin siitä, että globaalit markkinat (myös rahoitusmarkkinat) toimivat asianmukaisesti. Euroopan komission ja jäsenvaltioiden olisi siksi kauppaneuvotteluissa ja sääntelykeskusteluissa edelleenkin edistettävä sääntelyn lähentämistä ja hyödynnettävä sellaisia olemassa olevia alakohtaisia aloitteita, joissa standardointi on mukana. EU:n olisi lisäksi kansainvälisten kumppaniensa kanssa edistettävä vapaaehtoisten kansainvälisten standardien käyttöä sääntelyssä ja pyrittävä parantamaan prosessien avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja laatua/vaikuttavuutta.

Eurooppalaiset standardointielimet tekevät jo yhteistyötä ja koordinoivat toimiaan kansainvälisten vastineidensa kanssa. **Niiden pitäisi tehdä yhdessä lisää sopimuksia kolmansien maiden ja alueiden tunnustettujen standardointielinten kanssa**.

Toimenpiteet

(24) Komissio **edistää** sääntelykeskusteluissa ja kauppaneuvotteluissa jatkossakin **tehokkaampaa lähentymistä kansainvälisten standardien kanssa, vapaaehtoisten standardien käyttöä sääntelyssä sekä olemassa olevien alakohtaisten sääntelyaloitteiden hyödyntämistä**. Komissio tukee ja vahvistaa meneillään olevia sääntelykeskusteluja – etenkin niitä, joissa standardointi on nimenomaisesti mukana – ja selvittää mahdollisuuksia käynnistää lisää keskusteluja muiden kumppanien kanssa.

(25) Komissio tarjoaa **teknistä apua** maille ja alueille ja rohkaisee niitä osallistumaan kansainväliseen standardointityöhön.

(26) Tukemalla **eurooppalaisen standardoinnin asiantuntijoita** maissa, jotka ovat EU:lle kaupan kannalta strategisesti tärkeitä, komissio vahvistaa yhteistyötä niiden standardointielinten kanssa.

(27) Komissio odottaa, että eurooppalaiset ja kansalliset standardointielimet esittävät lisää **ehdotuksia kansainvälisiksi standardeiksi niillä aloilla, joilla Eurooppa on maailmassa johtoasemassa**. Lisäksi komissio pyytää, että eurooppalaiset standardointielimet seuraavat aktiivisesti eurooppalaisia toimia kansainvälisessä standardoinnissa ja raportoivat siitä vuosittain komissiolle.

(28) **Eurooppalaisten standardointielinten odotetaan toimivan kansainvälisissä kysymyksissä yhdessä** ja lisäävän yhteistyötään kansainvälisten vastineidensa kanssa. Tehostettuun yhteistyöhön olisi otettava mukaan innovatiivisia standardien laatimisen osa-alueita, ja lisäksi olisi edistettävä standardien yhteisen laadinnan menetelmiä.

8. EDISTYMISEN SEURAAMINEN JA STRATEGIA VUODEN 2020 TUOLLE PUOLELLE

Komissio aloittaa toimiensa toteuttamisen välittömästi. Joidenkin toimien toteuttaminen saattaa kuitenkin vaatia asiaan liittyvän asetuksen voimaantuloa, joka tapahtuisi mieluiten 1. tammikuuta 2013.

Viimeistään vuonna 2013 käynnistetään **riippumaton arviointi**, jossa selvitetään ja arvioidaan, ollaanko tässä tiedonannossa esitetyt strategiset tavoitteet saavuttamassa. Sen päätarkoituksena on arvioida, kykeneekö eurooppalainen standardointijärjestelmä pitemmällä aikavälillä mukautumaan nopeasti muuttuvaan toimintaympäristöön ja myötävaikuttamaan Euroopan strategisten sisäisten ja ulkoisten tavoitteiden saavuttamiseen etenkin teollisuuspolitiikassa, innovoinnissa ja teknologisessa kehittämisessä. Lisäksi selvitetään, onko eurooppalainen standardointijärjestelmä riittävän tasoinen, kun tarkastellaan markkinoiden tarpeita, osallisuutta ja edustavuutta. Tässä yhteydessä selvitetään lisäksi, pitäisikö joillekin pk-yrityksiä ja yhteiskunnan sidosryhmiä eurooppalaisissa standardointielimissä edustaville eurooppalaisille organisaatioille myöntää äänioikeuksia. Lisäksi olisi arvioitava, miten eurooppalainen standardointijärjestelmä pystyy tukemaan eurooppalaisten standardien käyttöä globalisoituneessa taloudessa myös sisämarkkinoiden ulkopuolella. Komissio huolehtii lisäksi siitä, että toimet ovat täysin linjassa vuoden 2013 jälkeisen monivuotisen rahoituskehyksen ja varainhoitoasetuksen säännösten kanssa. Riippumaton arviointi tarjoaa lisäksi käyttökelpoisen perustan standardointiin liittyvien strategisten prioriteettien vahvistamiselle vuoden 2020 jälkeiselle ajalle. Nämä prioriteetit muodostavat vankan perustan eurooppalaiselle standardointipolitiikalle ja varmistavat, että standardointi on jatkossakin merkittävä tuki Euroopan tulevaisuudelle.

Toimenpide

(29) Viimeistään vuonna 2013 käynnistetään **riippumaton arviointi**, jossa tarkastellaan edistymistä strategisten tavoitteiden toteuttamisessa ja arvioidaan eurooppalaisen standardointijärjestelmän nykyisen hallintomallin toimivuutta. Siinä hahmotellaan toimenpiteitä, joilla standardoinnista saataisiin nopeampaa, osallistavampaa ja tehokkaampaa ja EU säilyttäisi strategisen asemansa suhteessa keskeisiin kauppakumppaneihinsa. Komissio huolehtii lisäksi siitä, että toimet ovat täysin

linjassa vuoden 2013 jälkeisen monivuotisen rahoituskehyksen ja varainhoitoasetuksen säännösten kanssa.